

Дембіцький С.С.

кандидат соціологічних наук,
старший науковий співробітник відділу методології та методів соціології,
Інститут соціології НАН України,
вул. Шовковична, 12, Київ, 01021, Україна,
E-mail: e_forge@me.com

ПРИНЦИПИ ВИЗНАЧЕННЯ КРИТЕРІАЛЬНИХ РІВНІВ СОЦІОЛОГІЧНОГО ТЕСТУ

Рубрика: *СОЦІОЛОГІЯ*

Мова статті: українська

Анотація: Оцінено поняття “норма” у прив'язці до соціологічного тестування. Оскільки методологічні напрацювання щодо норм у соціологічному тестуванні відсутні, стартовою точкою аналізу є дослідження стандартизації у психологічному тестуванні. Для цього розглянуто такі складові досліджень стандартизації, як досягнення репрезентативності, статистична нормалізація та визначення рівнів досліджуваної властивості. На базі цього аналізу наведено загальну модель досліджень стандартизації соціологічних тестів, а також запропоновано заміну поняття “норма” на більш прийнятний термін – “критеріальний рівень”. Він розуміється як числове значення соціологічного тесту, яке позначає якісно відмінний рівень досліджуваної характеристики. Властивостями критеріальних рівнів є партикулярність, якісність і дискримінативність. Для демонстрації теоретичних положень статті наведено результати визначення критеріальних рівнів експрес-тесту SCL-9-NR. Відповідний аналіз базується на даних п'яти досліджень: 1) онлайн-опитування у Львові (2015, N = 200); 2) онлайн-опитування у Києві (2015, N = 200); 3) онлайн-опитування у Києві (2016, N = 205); 4) методичного опитування серед пацієнтів з психіатричним діагнозом у Чернігові та Харкові (2016-2017, N = 217); 5) соціологічного моніторингу “Українське суспільство” (2016, N = 1802). Визначення критеріальних рівнів SCL-9-NR включає три етапи: аналіз характеру розподілу SCL-9-NR (тест Шапіро-Уїлка); аналіз рівнів виразності психологічного дистресу в різних групах респондентів і визначення на цій основі критеріальних рівнів (аналіз медіан); оцінка дискримінативного потенціалу SCL-9-NR (класифікація із застосуванням дерев рішень). За результатами аналізу, рівень підвищеного дистресу при застосуванні SCL-9-NR починається з 13 балів, а високого – з 17 балів.

Ключові слова: соціологічне тестування, норми, критеріальні рівні, психологічний дистрес, SCL-9-NR.